

Kinnitatud direktori 10.01.2020
käskkirjaga nr 1-1/1

TALLINNA MUUSIKAKESKKOOL

Põhikooli õppekava

ÜLDOSA

SISUKORD

1. peatükk: ÜLDSÄTTED

§ 1. Õppekava koostamise alused ja ülesehitus

§ 2. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord

2. peatükk: ÜLDOSA

1. jagu: Põhihariduse alusväärtused

§ 3. Põhihariduse alusväärtused

2. jagu: Õppe- ja kasvatusesmärgid

§ 4. TMKK põhikooli sihiseade

§ 5. Üld- ja valdkonnapädevused

3. jagu: Õppimise käsitlus ja õppekeskkond

§ 6. Õppimise käsitlus

§ 7. Õppekeskkond

4. jagu: I kooliaste (1.–3. klass)

§ 8. I kooliastmes taotletavad pädevused

§ 9. Õppe ja kasvatuses rõhuasetused I kooliastmes

5. jagu: II kooliaste (4. – 6. klass)

§ 10. II kooliastmes taotletavad pädevused

§ 11. Õppe ja kasvatuses rõhuasetused II kooliastmes

6. jagu: III kooliaste (7.–9. klass)

§ 12. III kooliastmes taotletavad pädevused

§ 13. Õppe ja kasvatuses rõhuasetused III kooliastmes

§ 14. Loovtöö III kooliastmes

7. jagu: Õppekorraldus

§ 15. Õppe ja kasvatuses korralduse alused ning ajakasutus

§ 16. Ainevaldkonnad, kohustuslikud ja valikained, muusikaringid, õppekavaväline õpe

§ 17. Erialaõpe ja erialaeksamite korraldus

§ 18. Õpilase ja vanema teavitamine ning nõustamine

[§ 19. Hariduslike erivajadustega õpilastele kohaldatavad erisused](#)

[§ 20. Läbivad teemad](#)

8. jagu: Tunnijaotusplaan

[§ 21. Muudatused võrreldes riikliku õppekavaga](#)

[§ 22. Kohustuslikud õppeained kõikidele erialadele](#)

[§ 23. Klaveri, akordioni ja klavessiini erialad](#)

[§ 24. Keelpilli erialad](#)

[§ 25. Klassikalise kitarreri eriala](#)

[§ 26. Puhk- ja löökpilli erialad](#)

[§ 27. Muusikateaduse ja heliloomingu erialad](#)

[§ 28. Koorijuhtimise ja laulmise erialad](#)

[§ 29. Üldettevalmistav eriala](#)

9. jagu: Hindamine ja põhikooli lõpetamine

[§ 30. Hindamine](#)

[§ 31. TMKK hindamissüsteem](#)

[§ 32. Teadmiste ja oskuste hindamine](#)

[§ 33. Kujundav hindamine](#)

[§ 34. Kokkuvõttev hindamine](#)

[§ 35. Käitumine ja hoolsus](#)

[§ 36. Hinde vaidlustamine](#)

[§ 37. Õpilase järgmise klassi üleviimine, täiendavale õppetööle või klassi kordama jätmise](#)

[§ 38. Põhikooli lõpetamise tingimused](#)

10 jagu: Aineõpetaja töökava koostamise põhimõtted

[§ 39. Aineõpetaja töökava koostamise põhimõtted](#)

Lisa 1 Ainevaldkond „Keel ja kirjandus”

Lisa 2 Ainevaldkond „Võõrkeeled”

Lisa 3 Ainevaldkond „Matemaatika“

Lisa 4 Ainevaldkond „Loodusained”

Lisa 5 Ainevaldkond „Sotsiaalsained”

Lisa 6 Ainevaldkond „Muusika- ja kunstiained”

Lisa 7 Ainevaldkond „Tehnoloogia”

Lisa 8 Ainevaldkond „Kehaline kasvatus ja liikumine”

Lisa 9 Ainevaldkond „Muusikalised erialaained“

1. peatükk: ÜLDSÄTTED

§ 1. Õppekava koostamise alused ja üleschitus

(1) Tallinna muusikakeskkooli (edaspidi kooli) põhikooli õppekava on õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument, mille koostamisel on kool lähtunud riiklikust õppekavast ja kooli arengukavast, pidades silmas muusikavaldkonna vajadusi Eestis, samuti kooli töötajate, vanemate ja õpilaste soove ning vaimseid ja materiaalseid ressursse.

(2) Kooli õppekava koostamise ja arendamise demokraatliku korralduse eest vastutab kooli direktor. Kooli õppekava kehtestab direktor, olles selle eelnevalt läbi arutanud kooli pidaja, hoolekogu, õppenõukogu ja õpilasesindusega.

(3) Kooli õppekava koosneb üldosast ning õppeainete ja kursuste ainevaldkonniti koondatud kavadest.

(4) Põhikooli kooliastmed on:

- 1) I kooliaste – 1.–3. klass;
- 2) II kooliaste – 4.–6. klass;
- 3) III kooliaste – 7.–9. klass.

§ 2. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord

(1) Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise ettepanekud esitatakse õppeaasta lõpul.

(2) Muudatusettepanekud esitatakse arvamuse avaldamiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.

(3) Kooli õppekava muutuse kehtestab direktor.

2. peatükk: ÜLDOSA

1. jagu: Põhihariduse alusväärtused

§ 3. Põhihariduse alusväärtused

(1) TMKK põhikoolis toetatakse süvendatud muusikahariduse kõrval võrdsel määral õpilase vaimset, füüsilist, kõlblist, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut. Põhikool loob tingimused õpilaste erisuguste võimete tasakaalustatud arenguks ja eneseteostuseks ning teaduspõhise maailmapildi kujunemiseks.

(2) Põhikool kujundab väärtushoiakuid ja -hinnanguid, mis on isikliku õnneliku elu ja ühiskonna eduka koostoimimise aluseks.

(3) Õppekavas oluliseks peetud väärtused tulenevad „Eesti Vabariigi põhiseaduses”, ÜRO inimõiguste ülddeklaratsioonis, lapse õiguste konventsioonis ning Euroopa Liidu alusdokumentides nimetatud eetilistest põhimõtetest. Alusväärtustena tähtsustatakse üldinimlikke väärtusi (ausus, hoolivus, aukartus elu vastu, õiglus, inimväärikus, lugupidamine enda ja teiste vastu) ja ühiskondlikke väärtusi (vabadus, demokraatia, austus emakeele ja kultuuri vastu, patriotism, kultuuriline mitmekesisus, sallivus, keskkonna jätkusuutlikkus, õiguspõhisus, solidaarsus, vastutustundlikkus ja sooline võrdõiguslikkus).

(4) Uue põlvkonna sotsialiseerumine rajaneb eesti kultuuri traditsioonide, Euroopa ühiseväärtuste ning maailma kultuuri ja teaduse põhisaavutuste omaksvõtul. Tugeva põhiharidusega inimesed suudavad ühiskonnaga integreeruda ning aitavad kaasa Eesti ühiskonna jätkusuutlikule sotsiaalsele, kultuurilisele, majanduslikule ja ökoloogilisele arengule.

2. jagu: Õppe- ja kasvatusesmärgid

§ 4. TMKK põhikooli sihiseade

(1) TMKK põhikoolis keskendutakse üldhariduse kõrval peamiselt pillimängu oskuste arendamisele ja üldise muusikalise baasi loomisele, mis võimaldavad õpingute jätkamist keskastme muusikakoolides.

(2) Põhikoolil on nii hariv kui ka kasvatav ülesanne. Kool aitab kaasa õpilaste kasvamisele loovateks, mitmekülgsseteks isiksusteks, kes suudavad ennast täisväärtuslikult teostada erinevates rollides: perekonnas, tööl ja avalikus elus.

(3) Põhikoolis on õpetuse ja kasvatuses põhitaotlus tagada õpilase eakohane tunnetuslik, kõlbline, füüsiline ja sotsiaalne areng ning tervikliku maailmapildi kujunemine.

(4) Põhikooli ülesanne on luua õpilasele eakohane, turvaline, positiivselt mõjuv ja arendav õppekeskkond, mis toetab tema õpihimu ja õpioskuste, eneserefleksiooni ja kriitilise mõtlemisvõime, teadmiste ja tahteliste omaduste arengut, loovat eneseväljendust ning sotsiaalse ja kultuurilise identiteedi kujunemist.

(5) Põhikool toetab põhiliste väärtushoiakute kujunemist. Õpilane mõistab oma tegude aluseks olevaid väärtushinnanguid ja tunneb vastutust tegude tagajärgede eest. Põhikoolis luuakse alus enese

määratlemisele eneseteadliku isiksusena, perekonna, rahvuse ja ühiskonna liikmena, kes suhtub sallivalt ja avatult maailma ja inimeste mitmekesisusse.

(6) Põhikool aitab õpilasel jõuda selgusele oma huvides, kalduvustes ja võimetes ning tagab valmisoleku õpingute jätkamiseks järgneval haridustasemel ja elukestvaks õppeks. Põhikooli lõpetanud noorukil on arusaam oma tulevastest rollidest perekonnas, tööelus, ühiskonnas ja riigis.

(7) Teadmiste, väärtushinnangute ja praktiliste oskuste omandamine ja arendamine toimub kogu kooli õppe- ja kasvatusprotsessi, kodu ja kooli koostöö ning õpilase vahetu elukeskkonna ühistoime tulemusena.

(8) Eesti kool seisab eesti rahvuse, keele ja kultuuri säilimise ja arengu eest, seepärast pööratakse põhikooli õpetuses ning kasvatuses erilist tähelepanu eesti keele õppele.

§ 5. Üld- ja valdkonnapädevused

(1) Pädevus asjakohaste teadmiste, oskuste ja hoiakute kogum, mis tagab suutlikkuse teatud tegevusalal või -valdkonnas tulemuslikult toimida. Pädevused jagunevad üld- ja valdkonnapädevusteks.

(2) Üldpädevused on aine- ja valdkonnaülelised pädevused, mis on väga olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel. Üldpädevused kujunevad kõigi õppeainete kaudu, ent ka tunni- ja koolivälises tegevuses ning nende kujunemist jälgitakse ja suunatakse õpetajate ning kooli ja kodu ühistöös.

(3) Kooli õppekava taotleb õpilastel järgmiste üldpädevuste kujunemist:

1) Kultuuri- ja väärtuspädevus – suutlikkus hinnata inimsuhteid ning tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, loodusega, oma ja teiste maade ning rahvaste kultuuripärandiga ja nüüdisaegse kultuurisündmustega, väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt.

Muusikakeskkoolis kujundatakse väärtuspädevust lugupidava suhtumise kaudu kaasinimestesse ja ümbritsevasse keskkonda. Ülekooliliselt korraldatavate üritusega (aktused, kooli galakontserdid jms) pööratakse tähelepanu koolipere omavahelistele suhetele. Ilumeelt ja loomingulisust arendatakse eriti muusikakultuuri vahendusel. Indiviidi seotust ühiskonnaga õpitakse tajuma nii läbi isikliku lavalise kogemuse interpreedina kui ka publikuna saalis olles. Austusega suhtutakse nii klassikalisse kui nüüdiskultuuri. Heliloomingu inspiratsiooniallikatena teadvustatakse loodust ja teiste rahvaste kultuuri.

2) Sotsiaalne ja kodanikupädevus – suutlikkus ennast teostada, toimida teadliku ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut; teada ning järgida ühiskonnas kehtivaid väärtusi ja norme ning erinevate keskkondade reegleid; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel.

Muusikakeskkoolis valitseb positiivne ja kaasinimest austav keskkond, kus on loodud soodsad tingimused õpilaste isikupäraseks arenguks. Koolis arendatakse sotsiaalset pädevust eri vanusegrupe hõlmava muusikalise koostöö abil (osalemine ansamblites, orkestrites, koorides ja eriala- ning koolikontsertidel, õpilasürituste korraldamine jne). Sotsiaalse pädevuse kujunemisel on suurem roll ühiskonnaõpetusel, ajalool, geograafial, inimeseõpetusel, kirjandusel ning muusika- ja kunstilool.

3) Enesemääratluspädevus – suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; järgida terveid eluviise; lahendada iseendaga, oma vaimse ja füüsilise tervisega seonduvaid ning inimsuhetes tekkivaid probleeme.

Muusikakeskkoolis pööratakse suurt tähelepanu analüütilise mõtlemise arendamisele. Loovülesannetes saadav pidev tagasiside ja eneseanalüüs aitavad õppida tundma oma huve ja võimeid ning kujundada positiivset enesehinnangut. Muusikas analüüsitakse enese ja teiste esitusi nii individuaalselt kui kollektiivi osana. Enesemääratluspädevuse kujunemisel on oluline roll ühelt poolt ühiskonnaõpetusel, ajalool, kirjandusel ning muusika- ja kunstilool, teiselt poolt kehalisel kasvatusel, inimeseõpetusel ja bioloogial.

4) Õpipädevus – suutlikkus organiseerida õppekeskkonda ja hankida õppimiseks vajaminevat teavet; planeerida õppimist ning seda plaani järgida; kasutada õpitut, sealhulgas õpioskusi ja -strateegiaid, erinevates kontekstides ning probleeme lahendades; analüüsida enda teadmisi ja oskusi, tugevusi ja nõrkusi ning selle põhjal edasiõppimise vajadust.

Muusikakeskkoolis pööratakse suurt tähelepanu iseseisvalt ja eesmärgistatult õppimise ja harjutamise oskuste arendamisele. Ajaplaneerimise kogemust arendatakse läbi erinevate õppevormide ja tegevuste kombineerimise. Õppenädalasse kuuluvad ainetunnid, iseseisev töö ja muusikalised proovid, tihti ka konkursid ja esinemised. Eneseanalüüsi teostamiseks kasutatakse IKT vahendeid (sh salvestustehnika).

5) Suhtluspädevus – suutlikkus ennast selgelt ja asjakohaselt väljendada, arvestades olukordi ja suhtluspartnereid, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ning väljendusrikast keelt.

Muusikakeskkoolis toetavad suhtluspädevust mitmed suulised õppevormid (luulepäev, emakeelepäev, võõrkeelepäev jms). Oluline osa erialase suhtluspädevuse kujundamisel on esinemisel ja sellega kaasnevatel tegevustel (kava valimine, annotatsioonide kirjutamine, suhtlemine publikuga jne). Suhtluspädevuse kujunemisel tähtsustuvad õppeainetena lisaks eriala ainetele eesti keel ja kirjandus ning muusika- ja kunstilugu.

6) Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus – suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboloid ning meetodeid erinevaid ülesandeid lahendades kõigis elu- ja tegevusvaldkondades.

Matemaatikale omast keelt õpitakse muusikas nägema, õppides muusikateose korrastamise võtteid (vorm, numbrilised taustsüsteemid (tempod, rütmid) jms) ja muusika akustilist väljendust. Matemaatikapädevuse kujunemisel tähtsustuvad õppeainetena matemaatika, loodusõpetus, füüsika, keemia ja solfedžo.

7) Ettevõtlikkuspädevus – suutlikkus ideid luua ja neid ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi; seada eesmärged ja neid ellu viia; korraldada ühistegevusi, näidata initsiatiivi ja vastutada tulemuste eest; reageerida paindlikult muutustele ning võtta arukaid riske.

Koolis arendatakse ettevõtlikkust soosides õpilasürituste korraldamist (stiilinädal, jõuluball jms). Muusikas toetatakse õpilaste isiklikku initsiatiivi nii repertuaari valikul kui konkurssidest ja festivalidest osavõtul nii kodu- kui välismaal.

8) Digipädevus – suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuv asuühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

Koolis arendatakse digipädevusi läbi praktilise töö kõikides ainetes. Õpitakse koostama ja esitlema

õppetöös ja igapäevaelus vajalikke dokumente ja kasutama teadmiste omandamiseks erinevaid veebikeskkondi.

(4) Lähedase eesmärgiseade ja õppesisuga õppeained moodustavad ainevaldkonna. Ainevaldkonna peamine eesmärk on vastava valdkonnapädevuse kujunemine, mida toetavad õppeainete eesmärgid ja õpitulemused. Valdkonnapädevuse kujunemist toetavad ka teiste ainevaldkondade õppeained ning tunni- ja kooliväline tegevus. Valdkonnapädevused on lahti kirjutatud õppekava lisades.

3. jagu: Õppimise käsitlus ja õppekeskkond

§ 6. Õppimise käsitlus

(1) Õppimist käsitatakse väljundipõhiselt, rõhutades muutusi õpilase või õpilaste rühma käitumisvõimes. Konkreetsemalt tähendab see selliste teadmiste, oskuste, vilumuste, väärtushoiakute ja -hinnangute omandamist, mis on vajalikud igapäevaelus toimetulekuks. Õppimise psühholoogiliseks aluseks on kogemus, mille õpilane omandab vastastikusel toimes füüsilise, vaimse ja sotsiaalse keskkonnaga. Kogemusi omandades muutub õpilase käitumine eesmärgipärasemaks. Õppekeskkond kindlustatakse koolis õppekava alusel toimuva süstemaatilise ja sihipärase õppe- ja kasvatustegevusega ning õppekeskkonnaks on ka kodu ja laiemas elukeskkonnas toimivad mõjutused. Õpilane on õppeprotsessis aktiivne osaleja, kes võtab võimete kohaselt osa oma õppimise eesmärgistamisest, õpib iseseisvalt ja koos kaaslastega, õpib oma kaaslaste ja ennast hindama ning oma õppimist analüüsima ja juhtima. Uute teadmiste omandamisel tugineb õpilane varasematele ning konstrueerib uue teabe põhjal enda teadmised. Omandatud teadmisi rakendatakse uutes olukordades, probleemide lahendamisel, valikute tegemisel, väidete õigsuse üle arutledes, oma seisukohti argumenteerides ning edasiste õpingute käigus. Õppimine on elukestev protsess, milleks vajalikud oskused ja tööharjumused kujunevad põhihariduse omandamise käigus.

(2) Kooli õppekavas mõistetakse õpetamist kui õppekeskkonna ja õppetegevuse organiseerimist viisil, mis seab õpilase tema arengule vastavate, kuid pingutust nõudvate ülesannete ette, mille kaudu tal on võimalik omandada kavandatud õpitulemused.

(3) Kooli õppekavas mõistetakse kasvatust kui õpilase suhete kujundamist teda ümbritseva maailmaga. Edukas väärtuskasvatuse eeldab kogu koolipere, õpilase ja perekonna vastastikust usaldust ning koostööd. Hoiakute kujundamise võtmeisik on õpetaja, kelle ülesanne on pakkuda isiklikku eeskujut, toetada õpilaste loomupäraselt soovi enda identiteedis selgusele jõuda ning pakkuda sobiva arengukeskkonna kaudu tuge erinevates rühmades ja kogukondades ning kogu ühiskonnas aktsepteeritavate käitumisharjumuste väljaarenemiseks.

(4) Õpet kavandades ja ellu viies:

- 1) arvestatakse õpilase taju- ja mõtlemisprotsesside eripära, võimeid, keelelist, kultuurilist ja perekondlikku tausta, vanust, sugu, terviseseisundit, huvi ja kogemusi;
- 2) arvestatakse, et õpilase õppekoormus oleks ea- ja jõukohane, võimaldades talle aega puhkuseks ja huvitegevuseks;
- 3) muusikaõppe kõrval võimaldatakse õpilastele mitmekesiseid kogemusi erinevatest kultuuri-valdkondadest;
- 4) kasutatakse teadmisi ja oskusi reaalses olukorras; tehakse uurimistööd ning seostatakse erinevates valdkondades õpitavat igapäevase eluga;
- 5) luuakse võimalusi õppimiseks ja toime tulemiseks erinevates sotsiaalsetes suhetes (õpilane-õpetaja, õpilane-õpilane);
- 6) kasutatakse nüüdisaegset ja mitmekesist õppemetoodikat, -viise ja -vahendeid (sealhulgas suulisi ja kirjalikke tekste, audio- ja visuaalseid õppevahendeid, aktiivõppemeetodeid, õppekäike, õues- ja muuseumiõpet jms);
- 7) kasutatakse asjakohaseid hindamisvahendeid, -viise ja -meetodeid;
- 8) kasutatakse diferentseeritud õpiülesandeid, mille sisu ja raskusaste võimaldavad õpilastel sobiva pingutustasemega õppida, arvestades sealjuures igaühe individuaalsust.

(5) Õppetegevus ja selle tulemused kujundatakse tervikuks lõimingu kaudu. Lõiming toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist. Lõimingu saavutamist kavandab põhikool kooli õppekava arenduse ning õppe- ja kasvatustegevuse planeerimise käigus.

(6) Õppe lõimimine saavutatakse erinevate ainevaldkondade õppeainete ühisosa järgimisel, õppeainete, koolisiseste projektide ja läbivate teemade ühiste temaatiliste rõhuasetuste, õppeülesannete ning -viiside abil. Lõimingu saavutamiseks korraldab põhikool õpet ja kujundab õppekeskkonda ning õpetajate koostööd viisil, mis võimaldab aineülest käsitlust: täpsustades pädevusi, seades õppe-eesmärke ning määrates erinevate õppeainete ühiseid probleeme ja mõistestikku.

§ 7. Õppekeskkond

(1) Õppekeskkonnana mõistetakse õpilasi ümbritseva vaimse, sotsiaalse ja füüsilise keskkonna kooslust, milles õpilased arenevad ja õpivad. Õppekeskkond toetab õpilase arenemist iseseisvaks ja aktiivseks õppijaks, kannab põhihariduse alusväärtusi ja oma kooli vaimsust ning säilitab ja arendab edasi paikkonna ja koolipere traditsioone.

(2) Põhikool korraldab õppe, mis kaitseb ning edendab õpilaste vaimset ja füüsilist tervist. Õppekoormus vastab õpilase jõuvarudele.

(3) Sotsiaalse ja vaimse keskkonna kujundamisel:

- 1) osaleb kogu koolipere;
- 2) luuakse vastastikusel lugupidamisel ja üksteise seisukohtade arvestamisel põhinevad ning kokkuleppeid austavad suhted õpilaste, vanemate, õpetajate, kooli juhtkonna ning teiste õpetuse ja kasvatusega seotud osaliste vahel;
- 3) koheldakse kõiki õpilasi eelarvamusteta, õiglaselt ja võrdõiguslikult, austades nende eneseväärikust ning isikupära;
- 4) jagatakse asjakohaselt ja selgelt otsustusõigus ja vastutus;
- 5) märgatakse ja tunnustatakse kõigi õpilaste pingutusi ja õpiedu; hoidutakse õpilaste sildistamisest ja nende eneseusu vähendamisest;
- 6) välditakse õpilastevahelist vägivalda ja kiusamist;
- 7) ollakse avatud vabale arvamusevahetusele, sealhulgas kriitikale;

- 8) luuakse õpilastele võimalusi näidata initsiatiivi, osaleda otsustamises ning tegutseda nii üksi kui ka koos kaaslastega;
- 9) luuakse õhkkond, mida iseloomustab abivalmidus ning üksteise toetamine õpi- ja eluraskuste puhul;
- 10) luuakse õhkkond, mis rajaneb inimeste usalduslikel suhetel, sõbralikkusel ja heatahtlikkusel;
- 11) korraldatakse koolielu inimõigusi ja demokraatiat austava ühiskonna mudelina, mida iseloomustavad kooliperes jagatud ja püsivad alusväärtused ning heade ideede ja positiivsete uuenduste toetamine;
- 12) korraldatakse koolielu lähtudes rahvusliku, rassilise ja soolise võrdõiguslikkuse põhimõtetest.

(4) Füüsilist keskkonda kujundades jälgib põhikool, et:

- 1) kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus ning kujundus on õppe seisukohast otstarbekas;
- 2) õppes on võimalused kasutada internetiühendusega arvutit ja esitlustehnikat ning õpilastel on võimalus kasutada kooliraamatukogu;
- 3) kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus on turvaline ning vastab tervisekaitse- ja ohutusnõuetele;
- 4) ruumid, sisseseade ja õppevara on esteetilise väljanägemisega;
- 5) kasutatakse eakohast ning individuaalsele eripärale kohandatavat õppevara, sealhulgas nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õppematerjale ja vahendeid;
- 6) on olemas kehalise tegevuse ning tervislike eluviiside edendamise võimalused nii koolitundides kui ka tunniväliselt.

(5) Õpet võib korraldada ka väljaspool kooli ruume (sealhulgas kooliõues, looduses, muuseumides, arhiivides, keskkonnahariduskeskustes, ettevõtetes ja asutustes) ning virtuaalses õppekeskkonnas.

4. jagu: I kooliaste (1.–3. klass)

§ 8. I kooliastmes taotletavad pädevused

(1) Esimese kooliastme lõpus õpilane:

- 1) peab lugu oma perekonnast, klassist ja koolist; on viisakas, täidab lubadusi; teab, et kedagi ei tohi naeruvääristada, kiusata ega narrida; oskab kaaslast kuulata, teda tunnustada;
- 2) tahab õppida, tunneb rõõmu teadasaamisest ja oskamisest, oskab õppida üksi ning koos teistega, paaris ja rühmas, oskab jaotada aega õppimise, harrastustegevuse, koduste kohustuste ning puhkamise vahel;
- 3) teab oma rahvuslikku kuuluvust ning suhtub oma rahvusesse lugupidavalt;
- 4) oskab end häälestada ülesandega toimetulemisele ning oma tegevusi ülesannet täites mõtestada; oskab koostada päevakava ja seda järgida;
- 5) suudab tekstidest leida ja mõista seal sisalduvat teavet (sealhulgas andmeid, termineid, tegelasi, tegevusi, sündmusi ning nende aega ja kohta) ning seda suuliselt ja kirjalikult esitada;
- 6) mõistab ja kasutab õpitavas võõrkeeles igapäevaseid äraõpitatud väljendeid ja lihtsamaid fraase;
- 7) arvutab ning oskab kasutada mõõtmiseks sobivaid abivahendeid ja mõõtühikuid erinevates eluvaldkondades eakohaseid ülesandeid lahendades;
- 8) käitub loodust hoidvalt;
- 9) oskab sihipäraselt vaadelda, erinevusi ja sarnasusi märgata ning kirjeldada; oskab esemeid ja nähtusi võrrelda, ühe-kahe tunnuse alusel rühmitada ning lihtsat plaani, tabelit, diagrammi ja kaarti lugeda;
- 10) oskab kasutada lihtsamaid arvutiprogramme ning kodus ja koolis kasutatavaid tehnilisi seadmeid;
- 11) austab oma kodupaika, kodumaad ja Eesti riiki, tunneb selle sümboleid ning täidab nendega seostuvaid käitumisreegleid;
- 12) oskab ilu märgata ja hinnata; hindab loovust ning tunneb rõõmu liikumisest, loovast eneseväljendusest ja tegevusest;
- 13) hoiab puhtust ja korda, hoolitseb oma välimuse ja tervise eest ning tahab olla terve;
- 14) oskab ohtlikke olukordi vältida ja ohuolukorras abi kutsuda, oskab ohutult liigelda;
- 15) teab, kelle poole erinevate probleemidega pöörduda, ning on valmis seda tegema.

§ 9. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused I kooliastmes

(1) Esimeses klassis on õpetuse ja kasvatuse põhitaotluseks õpilaste kohanemine koolieluga, turvatunde ja eduelamuste kogemine ning valmisoleku kujunemine edasiseks edukaks õppetööks. Õpilaste koolivalmidus ja võimed on erinevad, seetõttu diferentseeritakse õppeülesandeid ja nende täitmiseks kuluvat aega. Esimeses kooliastmes keskendutakse:

- 1) kõlbeliste tõekspidamiste ning heade käitumistavade tundmaõppimisele ja järgimisele;
- 2) positiivse suhtumise kujunemisele koolis käimisesse ja õppimisesse;
- 3) õpiharjumuse ja -oskuste kujundamisele ning püsivuse, iseseisvuse ja eesmärgistatud töö oskuste ning valikute tegemise oskuste arendamisele;
- 4) eneseväljendusoskuse ja -julguse kujunemisele;
- 5) põhiliste suhtlemis- ja koostööoskuste omandamisele, sealhulgas üksteist toetavate ja väärtustavate suhete kujunemisele õpilaste vahel;
- 6) õpiraskuste äratundmisele ning tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.

(2) Õpetaja olulisim ülesanne on toetada iga õpilase eneseusku ja õpimotivatsiooni.

(3) Esimeses kooliastmes võib õpilaste ettevalmistusest sõltuvalt kasutada nii aineõpetuslikku tööviisi kui ka üld- ja aineõppe kombineeritud varianti.

5. jagu: II kooliaste (4. – 6. klass)

§ 10. II kooliastmes taotletavad pädevused

(1) Teise kooliastme lõpus õpilane:

- 1) hindab harmoonilisi inimsuhteid, mõistab oma rolli pereliikmena, sõbrana, kaaslasena ja õpilasena; peab kinni kokkulepetest, on usaldusväärne ning vastutab oma tegude eest;
- 2) oskab keskenduda õppeülesannete täitmisele, oskab suunamise abil kasutada eakohaseid õpivõtteid (sealhulgas paaris- ja rühmatöövõtteid) olenevalt õppeülesande iseärasustest;
- 3) väärtustab oma rahvust ja kultuuri teiste rahvuste ning kultuuride seas, suhtub inimestesse eelarvamusteta, tunnustab inimeste, vaadete ja olukordade erinevusi ning mõistab kompromisside vajalikkust;
- 4) oskab oma tegevust kavandada ja hinnata ning tulemuse saavutamiseks vajalikke tegevusi valida ja rakendada, oma eksimusi näha ja tunnistada ning oma tegevust korrigeerida;
- 5) oskab oma arvamust väljendada, põhjendada ja kaitsta, teab oma tugevaid ja nõrku külgi ning püüab selgusele jõuda oma huvides;
- 6) oskab mõtestatult kuulata ja lugeda eakohaseid tekste, luua eakohasel tasemel keeleliselt korrektseid ning suhtlussituatsioonile vastavaid suulisi ja kirjalikke tekste ning mõista suulist kõnet;
- 7) tuleb vähemalt ühes võõrkeeles toime igapäevastes suhtlusolukordades, mis nõuavad otsust ja lihtsat infovahetust tuttavatel rutiinsetel teemadel;
- 8) on kindlalt omandanud arvutus- ja mõõtmisoskuse ning tunneb ja oskab juhendamise abil kasutada loogikareegleid ülesannete lahendamisel erinevates eluvaldkondades;
- 9) väärtustab säästvat eluviisi, oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi ja hankida loodusteaduslikku teavet, oskab looduses käituda, huvitub loodusest ja looduse uurimisest;
- 10) oskab kasutada arvutit ja interneti suhtlusvahendina ning oskab arvutiga vormistada tekste;
- 11) oskab leida vastuseid oma küsimustele, hankida erinevatest allikatest vajalikku teavet, seda tõlgendada, kasutada ja edastada; oskab teha vahet faktil ja arvamusel;
- 12) tunnetab end oma riigi kodanikuna ning järgib ühiselu norme;
- 13) väärtustab kunstiloomingut ning suudab end kunstivahendite abil väljendada;
- 14) väärtustab tervislikke eluviise, on teadlik tervist kahjustavatest teguritest ja sõltuvusainete ohtlikkusest;
- 15) on leidnud endale sobiva harrastuse ning omab üldist ettekujutust töömaailmast.

§ 11. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused II kooliastmes

(1) Teises kooliastmes on õpetuse ja kasvatuse põhitaotluseks vastutustundlike ja iseseisvate õpilaste kujunemine. Õppetöös on oluline äratada ja säilitada õpilaste huvi õppekavaga hõlmatud teadmises- ja tegevusvaldkondade vastu. Teises kooliastmes keskendutakse:

- 1) õpimotivatsiooni hoidmisele ja tõstmisele, seostades õpitud praktikaga ning võimaldades õpilastel teha valikuid, langetada otsuseid ja oma otsuste eest vastutada;

- 2) huvitegevusvõimaluste pakkumisele;
- 3) õpilaste erivõimete ja huvide äratundmisele ning arendamisele;
- 4) õpiraskustega õpilastele tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.

(2) Õpetuses rakendatakse mitmekesiseid tööviise ja ülesandeid, mis võimaldavad murdeikka jõudvatel õpilastel teha iseseisvaid valikuid ja seostada õpitut praktilise eluga ning aitavad toime tulla õpilaste individuaalselt erineva arenguga, nende muutuvate suhete ja tegutsemisega uutes rollides.

6. jagu: III kooliaste (7.–9. klass)

§ 12. III kooliastmes taotletavad pädevused

(1) Kolmanda kooliastme lõpus õpilane:

- 1) tunneb üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires;
- 2) tunneb ja austab oma keelt ja kultuuri ning aitab kaasa eesti keele ja kultuuri säilimisele ja arengule. Omab ettekujutust ja teadmisi maailma eri rahvaste kultuuridest, suhtub teistest rahvustest inimestesse eelarvamustevabalt ja lugupidavalt;
- 3) on teadmishimuline, oskab õppida ja leida edasiõppimisvõimalusi, kasutades vajaduse korral asjakohast nõu;
- 4) on ettevõtlik, usub iseendasse, kujundab oma ideaale, seab endale eesmärgid ja tegutseb nende nimel, juhib ja korrigeerib oma käitumist ning võtab endale vastutuse oma tegude eest;
- 5) suudab end olukorda ja suhtluspartnereid arvestades kõnes ja kirjas selgelt ja asjakohaselt väljendada, mõista ja tõlgendada erinevaid tekste, tunneb ja järgib õige kirjareegleid;
- 6) valdab vähemalt üht võõrkeelt tasemel, mis võimaldab igapäevastes olukordades suhelda kirjalikult ja suuliselt ning lugeda ja mõista eakohaseid võõrkeelseid tekste;
- 7) suudab lahendada igapäevaelu erinevates valdkondades tekkivaid küsimusi, mis nõuavad matemaatiliste mõttemetodite (loogika ja ruumilise mõtlemise) ning esitusviiside (valemite, mudelite, skeemide, graafikute) kasutamist;
- 8) mõistab inimese ja keskkonna seoseid, suhtub vastutustundlikult elukeskkonda ning elab ja tegutseb loodust ja keskkonda säästes;
- 9) oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi, nende üle arutleda, esitada teaduslikke seisukohti ja teha tõendusmaterjali põhjal järeldusi;
- 10) suudab tehnikamaailmas toime tulla ning tehnikat eesmärgipäraselt ja võimalikult riskita kasutada;
- 11) on aktiivne ja vastutustundlik kodanik, kes on huvitatud oma kooli, kodukoha ja riigi demokraatlikust arengust;
- 12) suudab väljendada ennast loominguliselt, peab lugu kunstist ja kultuuripärandist;
- 13) väärtustab ja järgib tervislikku eluviisi ning on füüsiliselt aktiivne;
- 14) mõtleb süsteemselt, loovalt ja kriitiliselt, on avatud enesearendamisele.

§ 13. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused III kooliastmes

(1) Kolmandas kooliastmes on õppe ja kasvatuse põhitaotlus aidata õpilastel kujuneda vastutustundlikeks ühiskonnaliikmeteks, kes igapäevaelus iseseisvalt toime tulevad ning suudavad oma huvidele ja võimetele vastavat õpiteed valida. Kolmandas kooliastmes keskendutakse:

- 1) õpimotivatsiooni hoidmisele;
- 2) õppesisu ja omandatavate oskuste seostamisele igapäevaeluga ning nende rakendatavuse tutvustamisele tulevases tööelus ja jätkuõpingutes;
- 3) erinevate õpistrateegiate teadvustatud kasutamisele ning enesekontrollimise oskuse arendamisele;
- 4) pikemaajaliste õppeülesannete (sealhulgas uurimuslike õppeülesannete) planeerimisele, eesmärkide püstitamisele ja oma tulemuste hindamisele;
- 5) õpilaste erivõimete ja huvide arendamisele;
- 6) õpilaste toetamisele nende edasiste õpingute ja kutsevalikute tegemisel.

§ 14. Loovtöö III kooliastmes

(1) III kooliastme loovtöö sooritab õpilane 9. klassis. Loovtöö koosneb kahest osast: iseseisvalt ettevalmistatud heliteose esitamisest ja kirjalikust osast (arvutitrükis 1 A4). Kirjalik osa esitatakse komisjonile teose mängimise päeval ning kokkulepitud tähtjal eesti keele õpetajale. Kirjalikku tööd tutvustatakse komisjonile suuliselt enne esinemist. Kirjalikus töös kajastatakse järgmisi teemasid:

- 1) andmed esitatava teose ja helilooja kohta, ajalooline taust;
- 2) lühiülevaade antud teoses varasematest ettekannetest helikandjal, internetis jm;
- 3) põhjendus, miks on esitamiseks valitud antud teos;
- 4) soovitus kujuteldavale eakaaslasest kuulajale: mida huvipakkuvat, eripärast tähele panna antud teose kuulamisel.

7. jagu: Õppekorraldus

§ 15. Õppe ja kasvatuse korralduse alused ning ajakasutus

(1) Õppeperiood TMKK-s sisaldab vähemalt 175 õppepäeva.

(2) Koolivaheajad on haridus- ja teadusministri kehtestatud aegadel.

(3) Õppe- ja kasvatuskorralduse põhivorm on õppetund. Õppetunni arvestuslik pikkus on 45 minutit.

(4) Õppetunnid toimuvad peamiselt klassi-, individuaal- ja ansambelitundidena, e-tundidena, samuti muusikaliste ringide tegevusena. Erinevates õppeainetes võib vajaduse ning võimaluse korral jagada klassi õppetöö läbiviimiseks rühmadeks.

(5) Õppetunnid toimuvad koolis või õppetegevuse rikastamiseks väljaspool kooli õppekäikude ja kontsertidena.

(6) Õpe on korraldatud mitmel viisil: enamus õppeaineid õpitakse kogu õppeaasta vältel, mõningate õppeainete õpetamine toimub kindlal perioodil õppeaastast (nt I või II poolaastas). Ainete jaotumine õppeaasta lõikes sätestatakse tunniplaanis.

§ 16. Ainevaldkonnad, kohustuslikud ja valikained, muusikaringid, õppekavaväline õpe

(1) Muusikakeskkoolis õpetatavad ained jagunevad kolme gruppi:

- 1) kohustuslikud õppeained kõikidele erialadele (riikliku õppekava üldained ja muusikalised üldained);
- 2) kohustuslikud õppeained ja muusikaringid lähtuvalt eriala valikust;
- 3) valikained.

(2) Kohustuslikud õppeained kõikidele erialadele ainevaldkonniti:

- 1) Ainevaldkond „Keel ja kirjandus“ - eesti keel, kirjandus (lahti kirjutus vt lisa 1);
- 2) Ainevaldkond „Võõrkeeled“ - A-võõrkeel (inglise keel), B-võõrkeel (vene keel) (lisa 2);
- 3) Ainevaldkond „Matemaatika“ - matemaatika (lisa 3);
- 4) Ainevaldkond „Loodusained“ - loodusõpetus, bioloogia, geograafia, füüsika, keemia (lisa 4);
- 5) Ainevaldkond „Sotsiaalsained“ - inimeseõpetus, ajalugu, ühiskonnaõpetus (lisa 5);
- 6) Ainevaldkond „Muusika- ja kunstiained“ –muusikalugu, solfedžo, kunst (lisa 6);
- 7) Ainevaldkond „Tehnoloogia“ - tööõpetus, käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus (lisa 7);
- 8) Ainevaldkond „Kehaline kasvatus“ - kehaline kasvatus (lisa 8);

(3) Kohustuslikud ained lähtuvalt eriala valikust:

- 1) Ainevaldkond „Muusikalised erialaained“ – eriala, ansambel, üldklaver, hääleseade (lisa 9).

(4) Koolis tegutsevateks muusikaringideks on: rütmika, I klassi koor, mudilaskoor, lastekoor, poistekoor, noortekoor, kammerkoor, keelpilliorkester, puhkpilliorkester, sümfooniaorkester, kitarriorkester.

Muusikalistes ringides osalemine kuulub olulise protsessina muusikahariduse juurde ja on õppekava lahutamatu osa. TMKK muusikaringid on tasuta.

(5) Vabaainete õppimine toimub lastevanemate ja võimaluste olemasolul kooli finantseerimisel. Lisavalikaine õppimine toimub kirjaliku lepingu alusel. Lepingupooled on õpilase esindaja ja kool. Koolis on võimalik õppida järgmisi vabaaineid:

- 1) lisapill (võimalik valida kõiki koolis erialana õpetatavaid pille);
- 2) helilooming;
- 3) dirigeerimine;
- 4) inglise keel;
- 5) laulmine;
- 6) koor (neile, kellele see pole kohustuslik);
- 7) loovusõpetus.

(6) Õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema ja direktori või direktori volitatud pedagoogi kokkuleppel võib kool arvestada kooli õppekava välist õppimist või tegevust, sealhulgas õpinguid

mõnes teises üldhariduskoolis koolis õpetatava osana, tingimusel, et see võimaldab õpilasel saavutada kooli või individuaalse õppekavaga määratud õpitulemusi.

§ 17. Erialaõpe ja erialaeksamite korraldus

(1) Kõik põhikooli õpilased õpivad nende poolt valitud eriala. Erialaõppega põhikoolis pannakse alus professionaalsele muusikukarjäärile ja luuakse võimalused edasiõppeks järgmisel haridustasandil.

(2) Õpilase eriala valik I klassi astumisel kujuneb lapsevanema sooviavalduse ning vastuvõtukomisjoni ettepanekute põhjal. Eriala valik täiendava vastuvõtu puhul sõltub õpilase avalduses märgitust ning vastuvõtukomisjoni ettepanekutest. Eriala vahetamiseks õppeaja jooksul on vajalik lapsevanema avaldus ning uue eriala osakonnajuhataja nõusolek.

(3) TMKK-s õpetatavad erialad:

- akordion
- altviul
- fagott
- flööt
- harf
- helilooming (alates 9. klassist)
- klarnet
- klassikaline kitarr
- klaver
- kontrabass
- koorijuhtimine (alates 9. klassist)
- laulmine (alates 9. klassist)
- löökpillid
- muusikateadus (alates 9. klassist)
- metsasarv
- oboe
- saksofon
- tromboon
- trompet
- tšello
- tuuba
- viiul
- üldettevalmistav eriala edasiõppimiseks laulmise, koorijuhtimise, muusikateaduse või heliloomingu erialal (III – VIII klassini)

(4) II–VIII klassini sooritavad kõik õpilased õppeaasta lõpul erialaeksami, mida hinnatakse diferentseeritud viie palli süsteemis. Erialaeksami hinne kajastatakse klassitunnistusel.

(5) I klassis toimub pidulik kontsert, kus kuulajateks on õpetajad ja lapsevanemad. Hinnangu esinemisele annab erialaõpetaja suuliselt.

(6) Eduka osavõtu korral konkursist eksamieelsel perioodil saab õpilane kooskõlastatult erialaõpetajaga taotleda eriala osakonnajuhatajalt eksamist vabastust või sooritamist vähendatud nõuetega. Otsuse taotluse rahuldamise kohta teeb erialaosakonna juhataja. IX klassi erialaeksami sooritamist vabastust või sooritamist vähendatud nõuetega ei lubata.

(7) Eksamid muusikaainetes on kinnised, v.a eriala eksam IX klassis. Kinnistel eksamitel viibivad antud osakonna pedagoogid, direksiooni liikmed ning võimalusel eksamisooritaja klassijuhataja, kui direktori käskkirjaga pole määratud teisiti.

§ 18. Õpilase ja vanema teavitamine ning nõustamine

(1) Kool teavitab õpilast ja tema seaduslikku esindajat (edaspidi lapsevanemat) õppekorraldusest koolis ning õpilasele pandud hinnetest ja hinnangutest.

(2) Käesolev hindamise korraldus on avalikustatud kooli koduleheküljel õppekava üldosas ja erisused õppeaineti on täpsustatud ainevaldkonna üldosas.

(3) Teadmiste ja oskuste hindamise põhimõtteid ja korda tutvustab õpilastele õpetaja õppeaasta või ainekursuse algul.

(4) Käitumise ja hoolsuse hindamise põhimõtteid ja kooli kodukorda tutvustab õpilastele klassijuhataja õppeaasta algul.

(5) Õpitulemuste, käitumise ning hoolsuse hindamise põhimõtteid ja korda tutvustatakse lastevanematele klassi lastevanemate koosolekul.

(6) Kool nõustab vajaduse korral õpilase vanemat õpilase arengu toetamises ja tagab õpilasele ning vanemale sotsiaalpedagoogilise abi.

(7) Õpilase mitmekülgse arengu toetamiseks korraldatakse temaga arenguvestlusi, mille põhjal lepitakse kokku edasistes tegevustes õppe ja tulevase karjääri toetamiseks. Arenguvestlusi viiakse läbi vastavalt kooli direktori kehtestatud arenguvestluste läbiviimise korrale.

(8) Klassijuhataja ja aineõpetajad koostöös erialaõpetajaga jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut koolis ning vajaduse korral kohandavad õpet vastavalt õpilase vajadustele.

(9) Õpilase võimete ja annete kõrgeimale võimalikule tasemele arendamiseks selgitatakse koolis välja õpilase individuaalsed õpivajadused, valitakse sobivad õppemeetodid ning korraldatakse vajadusel õpet individuaalplaani või individuaalse õppekava kohaselt.

(10) Õpilasel ja lapsevanemal on õigus saada teavet oma lapse hinnete kohta vahetult aineõpetajalt ja klassijuhatajalt e-kooli (kasutusel õppeinfosüsteem Stuudium) või hinnetelehe kaudu. Hinneteleht väljastatakse erandina neile, kel puudub võimalus e-kooli kasutamiseks ja kes on sellest klassijuhatajat teavitanud või klassijuhataja ettepanekul.

(11) Kool tagab õpilasele, kellel tekib ajutine mahajäämus eeldatavate õpitulemuste saavutamisel, täiendava pedagoogilise juhendamise väljaspool õppetunde. Konsultatsioonide graafik on kooli infostendil ja kodulehel. Konsultatsioon toimub eelneval kokkuleppel aineõpetajaga

(12) Kokkuvõtvad hinned teatatakse lapsevanemale õppeveerandi lõpul e-kooli kaudu.

(13) Kool nõustab vajaduse korral õpilase vanemat õpilase arengu toetamises ja kodus õppimises arenguvestluste, e-posti ja telefoni vahendusel.

(14) Kool annab õpilasele ja piiratud teovõimega õpilase puhul ka vanemale kirjalikku tagasisidet õpilase käitumise (sealhulgas hoolsuse) kohta poolaasta lõpul e-kooli vahendusel.

(15) Paber kandjal klassitunnistus antakse 1.-8. kl õpilasele ja lõputunnistus 9. kl õpilasele õppeaasta lõpetamisel.

§ 19. Hariduslike erivajadustega õpilastele kohaldatavad erisused

(1) Eestis vähem kui kolm aastat elanud õpilase puhul võib õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema taotlusel loobuda B-võõrkeele õppes.

(2) Hariduslike erivajadustega õpilasele koostatakse vastavalt vajadusele individuaalne õppekava.

§ 20. Läbivad teemad

(1) Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on aineüleised ja käsitlevad ühiskonnas tähtsustatud valdkondi ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.

(2) Läbivate teemade õpe realiseerub eelkõige:

- 1) õppekeskkonna korralduses – kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õppekeskkonna kujundamisel arvestatakse läbivate teemade sisu ja eesmärgi;
- 2) aineõppes – läbivatest teemadest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlevad, näited ja meetodid, viiakse koos läbi aineüleseid, klassidevahelisi ja ülekoolilisi projekte. Õppeainete roll läbiva teema õppes on lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust erinev, olenevalt sellest, kui tihe on ainevaldkonna seos läbiva teemaga;
- 3) valikainete valikul – valikained toetavad läbivate teemade taotlusi;
- 4) läbivatest teemadest lähtuvas või õppeaineid lõimivas loovtöös – õpilased võivad läbivast teemast lähtuda selle loovtöö valikul, mida tehakse kas iseseisvalt või rühmatööna;
- 5) korraldades võimaluse korral koostöös kooli pidaja, paikkonna asutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega klassivälisest õppetegevust ja huviringide tegevust ning osaledes maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides.

(3) Õpetuses ja kasvatuses käsitletavat läbivad teemad on:

- 1) elukestev õpe ja karjääri planeerimine – taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvast õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema mõistlikke kutsevalikuid;
- 2) keskkond ja jätkusuutlik areng – taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele;
- 3) kodanikualgatus ja ettevõtlikkus – taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele;
- 4) kultuuriline identiteet – taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumislaadi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud

elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis;

- 5) teabekeskond – taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ning toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaks võetud kommunikatsioonieetika järgi;
- 6) tehnoloogia ja innovatsioon – taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas;
- 7) tervis ja ohutus – taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele;
- 8) väärtused ja kõlblus – taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

8. jagu: Tunnijaotusplaan

§ 21. Muudatused võrreldes riikliku õppekavaga

(1) Muusika kutsealase eelkoolituse korraldamiseks on kool hoolekogu nõusolekul teinud tunnijaotusplaanis järgmised muudatused:

- 1) asendanud III kooliastmes käsitöö ja kodunduse ning tehnoloogiaõpetuse muusika õppeainetega (RÕK §15 lg 7);
- 2) muutnud tunnijaotusplaani õppeainetes loodusõpetus, kunst, käsitöö ja kodundus ning tehnoloogiaõpetus tagades nõutavad õpitulemused läbi õppekäikude ja iseseisva töö (RÕK §15 lg 5);
- 3) teinud muudatused kehalise kasvatuses ainemahtu ja õpesisusse, asendades ühe tunni nädalas kehalist kasvatust rütmika ringiga (vt tunnijaotusplaani);
- 4) muutnud riikliku õppekava kohustuslike õppeainete nimistut ja tunnijaotusplaani õppeainetes füüsika, keemia, ajalugu ning ühiskonnaõpetus rakendades ainete lõimitud õpet nimetades õppeained, füüsika-keemia ja ajalugu-ühiskonnaõpetus (RÕK §15 lg 5) ning muutnud õppeaine käsitöö ja kodundus; tehnoloogiaõpetus (4.kl) nimetust õppeaineiks tööõpetus.

§ 22. Kohustuslikud õppeained kõikidele erialadele

ÕPPEAINE	I KOOLIASTE			II KOOLIASTE			III KOOLIASTE		
	I kl	II kl	III kl	IV kl	V kl	VI kl	VII kl	VIII kl	IX kl
Eesti keel	7	6	6	5	3	3	2	2	2
Kirjandus					2	2	2	2	2
A-võõrkeel (inglise keel)			3	3	3	3	3	3	3

B-võõrkeel (vene keel)					1	2	3	3	3
Matemaatika	3	3	4	4	4	5	4	4	5
Loodusõpetus	1	1	1	2	2	2*	1*		
Geograafia							1	2	2
Inimeseõpetus		1	1		1	1	1	1	
Ühiskonnaõpetus						1			
Ajalugu					1	2	2	2	
Ajalugu – ühiskonnaõpetus (lõimitult)									3*
Füüsika – keemia (lõimitult)								3*	3*
Bioloogia							1	2	2
Kunst	2	1	1,5	1	1	1	1	1	0*
Tööõpetus	1	1	1,5	1					
Käsitöö ja kodundus; tehnoloogiaõpetus					1*	1*			
Kehaline kasvatus	2	2*	2*	2*	2*	1*	1*	1*	1*
Solfedžo	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Muusikalugu					2	2	2	2	2
KOKKU tunde:	18	18	22	20	25	28	26	30	30

*) märgitud ainetes on hoolekogu nõusolekul vähendatud ainemahtu 1 tunni võrra.

§ 23. Klaveri, akordioni ja klavessiini erialad

(1) Kohustuslikud õppeained, muusikaringid ja valikained klaveri, akordioni ja klavessiini erialadel:

	I KOOLIASTE			II KOOLIASTE			III KOOLIASTE		
	I kl	II kl	III kl	IV kl	V kl	VI kl	VII kl	VIII kl	IX kl
ÕPPEAINE									
Eriala	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Üldklaver (akordioni erialale)		1	1	1	1	1	1	1	1
Ansambel (klaveri ja akordioni erialale)				1	1	1	1	1*	
Basso continuo (klavessiini erialale)				1	1	1	1	1*	
MUUSIKARING									
Rütmika	1	1	1	1	1	1	1	1	1
I klassi koor	1								
Mudilaskoor (2. - 3. klass)		1,5	1,5						
Poistekoor (4. - 6. klassi poisid)				2	2	2			
Lastekoor (4. - 6. kl tüdrukud)				2	2	2			
Noortekoor (7. -12. kl tütarlapsed)							2	2	2
Kammerkoor (alates 7. klassist)							2	2	2
VABAAINE									
Vabaaine (valitakse kooli õppekava ainete hulgast kokkuleppel juhtkonnaga)	1	1	1	1	1	1	1	1	1

* tasuta vabaainena lähtuvalt lapsevanema sooviavaldusest

(2) Klaveri, klavessiini ja akordioni eriala õpilastele on kohustuslik osaleda kooli kooris

I–IX klassini. 7. - 9. klassi tüdrukud osalevad esimese eelistusena noortekooris ja poisid kammerkooris.

§ 24. Keelpilli erialad

(1) Kohustuslikud õppeained, muusikaringid ja valikained keelpilli erialadel (viul, altviul, tšello ja kontrabass):

	I KOOLIASTE			II KOOLIASTE			III KOOLIASTE		
	I kl	II kl	III kl	IV kl	V kl	VI kl	VII kl	VIII kl	IX kl
ÕPPEAINE									
Eriala	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Keelpilliansambel					1	1			
Üldklaver		1	1	1	1	1	1	1	1
MUUSIKARING									
Rütmika	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Keelpilliorkester							2	2	
Sümfooniaorkester									2
I klassi koor	1								
Mudilaskoor (2. -3. klass)		1,5	1,5						
Poistekoor (4. -6. klassi poisid)				2	2	2			
Lastekoor (4. -6. kl tüdrukud)				2	2	2			
VALIKAINE									
Noortekoor (7. -12. kl tütarlapsed)							2	2	2
Kammerkoor (poisid alates 7. klassist)							2	2	2
Vabaaine (valitakse kooli õppekava ainete hulgast kokkuleppel juhtkonnaga)	1	1	1	1	1	1	1	1	1

(2) Keelpilli eriala õpilaste osalemine muusikaringides:

- 1) I–VI klassis on kohustuslik osaleda kooli kooris;
- 2) VII–IX klassis on kohustuslik osaleda kooli orkestris;
- 3) VII–IX klassis on osalemine kooli kooris vabatahtlik.

§ 25. Klassikalise kitarri eriala

(1) Kohustuslikud õppeained, muusikaringid ja valikained klassikalise kitarri erialal:

	I KOOLIASTE			II KOOLIASTE			III KOOLIASTE		
	I kl	II kl	III kl	IV kl	V kl	VI kl	VII kl	VIII kl	IX kl
ÕPPEAINE									
Eriala	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Üldklaver		1	1	1	1	1	1	1	1
Ansambel					1	1			
MUUSIKARING									
Rütmika	1	1	1	1	1	1	1	1	1
I klassi koor	1								
Mudilaskoor (2. -3. klass)		1,5	1,5						
Poistekoor (4. -6. klassi poisid)				2	2	2			
Lastekoor (4. -6. kl tüdrukud)				2	2	2			
Noortekoor (7. -12. kl tütarlapsed)							2	2	2
Kammerkoor (poisid alates 7. klassist)							2	2	2
Kitarriorkester					1	1	1	1	1
VABAAINE									
Vabaaaine (valitakse kooli õppekava ainete hulgast kokkuleppel juhtkonnaga)	1	1	1	1	1	1	1	1	1

(2) Kitarri eriala õpilastele on kohustuslik osaleda kooli kooris I–IX klassini. 7. - 9. klassi tüdrukud osalevad esimese eelistusena noortekooris ja poisid kammerkooris.

§ 26. Puhk- ja löökpilli erialad

(1) Kohustuslikud õppeained, muusikaringid ja valikained puhk- ja löökpilli erialadel (flööt, oboe, klarnet, fagott, saksofon, metsasarv, trompet, tromboon, tuuba, löökpillid):

	I KOOLIASTE			II KOOLIASTE			III KOOLIASTE		
	I kl	II kl	III kl	IV kl	V kl	VI kl	VII kl	VIII kl	IX kl
ÕPPEAINE									
Eriala	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Üldklaver		1	1	1	1	1	1	1	1
Puupilliansambel (flöödi, klarneti, oboe, fagoti erialal)							0,5	0,5	0,5
MUUSIKARING									
Rütmika	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Puhkpilliorkester				2	2	2	2	2	2
Sümfooniaorkester (va saksofoni eriala)									2
I klassi koor	1								
Mudilaskoor (2. -3. klass)		1,5	1,5						
Poistekoor (4. -6. klassi poisid)				2	2	2			
Lastekoor (4. -6. kl tüdrukud)				2	2	2			
VALIKAINED									
Noortekoor (7. -12. kl tütarlapsed)							2	2	2
Kammerkoor (alates 7. klassist)							2	2	2
Vabaaine (valitakse kooli õppekava ainete hulgast kokkuleppel juhtkonnaga)	1	1	1	1	1	1	1	1	1

(2) Puhkpilli eriala õpilaste osalemine muusikaringides:

- 1) I–VI klassis on kohustuslik osaleda kooli kooris;
- 2) VII–IX klassis on kohustuslik osaleda kas puhkpilliorkestris või kooris vastavalt eriala osakonna otsusele;
- 3) IX klassis on kohustuslik osalemine kas sümfooniaorkestri või puhkpilliorkestri töös vastavalt eriala osakonna otsusele;
- 4) VII - IX klassis on osalemine kooli kooris vabatahtlik.

§ 27. Muusikateaduse ja heliloomingu erialad

(1) Kohustuslikud õppeained, muusikaringid ja valikained muusikateaduse- ja heliloomingu erialal kohustuslikud ained ja ringid:

	I KOOLIASTE			II KOOLIASTE			III KOOLIASTE		
	I kl	II kl	III kl	IV kl	V kl	VI kl	VII kl	VIII kl	IX kl
ÕPPEAINE									
Eriala muusikateadus									1
Eriala helilooming									2
Üldklaver									1,5
MUUSIKARINGID									
Rütmika									1
Noortekoor (9. klassi tütarlapsed)									2
Kammerkoor (9. klassi poisid)									2
VALIKAINE									
Vabaaaine (valitakse kooli õppekava ainete hulgast kokkuleppel juhtkonnaga)									1

(2) Muusikateaduse ja heliloomingu eriala õppivad tüdrukud osalevad esimese eelistusena noortekooris ja poisid kammerkooris.

§ 28. Koorijuhtimise ja laulmise erialad

(1) Kohustuslikud õppeained, muusikaringid ja valikained koorijuhtimise ja laulmise erialadel:

	I KOOLIASTE			II KOOLIASTE			III KOOLIASTE		
	I kl	II kl	III kl	IV kl	V kl	VI kl	VII kl	VIII kl	IX kl
ÕPPEAINE									
Eriala									2
Hääleseade (koorijuhtimise erialale)									1
Ülddirigeerimine (laulu erialale)									1
Üldklaver									1,5
MUUSIKARING									
Rütmika									1
Noortekoor (7. -12. kl tütarlapsed)									2
Kammerkoor (poisid alates 7. klassist)									2
Vabaaaine (valitakse kooli õppekava ainete hulgast kokkuleppel juhtkonnaga)									1

(2) Koorijuhtimise ja laulmise eriala õpilaste osalemine muusikaringides:

1) antud erialade IX klassi tütarlastel on kohustuslik osaleda noortekooris ja kammerkooris.

§ 29. Üldettevalmistav eriala

(1) Kohustuslikud õppeained, muusikaringid ja valikained üldettevalmistav erialal:

ÕPPEAINE	I KOOLIASTE			II KOOLIASTE			III KOOLIASTE		
	I kl	II kl	III kl	IV kl	V kl	VI kl	VII kl	VIII kl	IX kl
Eriala			2	2	2	2	2	2	
MUUSIKARING									
Rütmika			1	1	1	1	1	1	
Mudilaskoor (3. klass)			1,5						
Poistekoor (4. -6. klassi poisid)				2	2	2			
Lastekoor (4. -6. kl tüdrukud)				2	2	2			
Noortekoor (7. -12. kl tütarlapsed)							2	2	
Kammerkoor (poisid alates 7. klassist)							2	2	
Vabaaine (valitakse kooli õppekava ainete hulgast kokkuleppel juhtkonnaga)			1	1	1	1	1	1	

(2) Üldettevalmistava eriala õpilaste osalemine muusikaringides:

- 1) kõikides klassides on kohustuslik osalemine vastava vanuseastme koorides;
- 2) 7. - 9. klassi tüdrukud osalevad esimese eelistusena noortekooris, poisid kammerkooris.

9. jagu: Hindamine ja põhikooli lõpetamine

§ 30. Hindamine

(1) Hindamine on süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu kohta, selle teabe analüüsimine ja tagasiside andmine. Hindamine on aluseks õppe edasisele kavandamisele. Hindamine on õpetamise ja õppimise lahutamatu osa.

(2) Hindamise eesmärk on:

- 1) toetada õpilase arengut;
- 2) anda tagasisidet õpilase õppeedukuse kohta;
- 3) innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;
- 4) suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, suunata ja toetada õpilast edasise haridustee valikul;
- 5) suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
- 6) anda alus õpilase järgmise klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks.

(3) Hindamine koosneb teadmiste ja oskuste hindelisest (numbriline) ja kujundavast hindamisest (tagasiside ja analüüs) ning nende alusel kokkuvõtvast hindamisest.

(4) Õppeaines nõutavad teadmised ja oskused, nende hindamise aja ja vormi teeb vastava aine õpetaja õpilastele teatavaks õppeaasta või õppeveerandi algul.

§ 31. TMKK hindamissüsteem

(1) TMKK-s kasutatakse hindamisel diferentseeritud viiepallisüsteemi:

1) „5” (95-100%), „5-“ (90-94%) hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava teemaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral ja ületavad neid;

2) hindegaga „4+” (85-89%) , „4“ (80-84%), „4-“ (75-79%) hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava teemaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele;

3) hindegaga „3+“ (66-74%), „3” (58-65%) ehk „3-” (50-57%) hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava teemaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused võimaldavad õpilasel edasi õppida või kooli lõpetada ilma, et tal tekiks olulisi raskusi hakkama saamisel edasisel õppimisel või edasises elus;

4) hindegaga „2” (20-49%) hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava teemaatika õpitulemuste saavutatust, kui õpilase areng nende õpitulemuste osas on toimunud, aga ei võimalda oluliste raskusteta hakkama saamist edasisel õppimisel või edasises elus;

5) hindegaga „1” (0-19%) hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava teemaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused ei võimalda oluliste raskusteta hakkama saamist edasisel õppimisel või edasises elus ning kui õpilase areng nende õpitulemuste osas puudub;

6) hindegaga „5+” (üle 100%) hinnatakse õpilase teadmisi ja oskusi erandkorras, kui saavutatud õpitulemused ületavad tuntuvalt ainekavas sätestatu.

(2) Töö või praktilise tegevuse soorituse märkimiseks protsessihindena võib kasutada "A" (arvestatud), „MA“ (mittearvestatud), millel on kujundav osakaal kokkuvõtva hinde panemisel.

(3) Õpilase koolist lahkumisel teisendatakse aastahinded ja üleminekueksamite hinded viie palli süsteemi järgnevalt:

- 1) „5+“, „5“ ja „5-“, vastab hindele „5“ (viis)
- 2) „4+“, „4“ ja „4-“, vastab hindele „4“ (neli)
- 3) „3+“, „3“ ja „3-“, vastab hindele „3“ (kolm)

(4) I-III klassi õpilase hindamisel kasutatakse kirjeldavaid sõnalisi hinnanguid, millel puudub numbriline ekvivalent. Õpilase koolist lahkumisel klassi lõpetamise järgselt teisendatakse klassitunnistuse sõnalised hinnangud viie palli süsteemi.

§ 32. Teadmiste ja oskuste hindamine

(1) Õpilase teadmisi, oskusi ja vilumusi hindab vastava õppeaine õpetaja õpilase suuliste vastuste (esituste), kirjalike tööde ning praktiliste tegevuste ja nende tulemuste alusel, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust õppekavas esitatud nõuetele. Ainealaseid teadmisi ja oskusi võib hinnata nii õppe käigus kui ka õppeteema lõppedes.

(2) Õppeprotsessi vältel saadud hinded on erineva kaaluga. Ulatuslikumate suuliste, kirjalike ja praktiliste tööde hinded (eristuvad e-kooli päevikus) on kokkuvõtval hindamisel suurema kaaluga.

(3) Õpitulemuste omandamist kontrollivate kirjalike tööde (edaspidi kontrolltööde, sh arvestustööd, testid, proovieksamid, tasemetööd jms) aeg kavandatakse kooskõlastatult teiste õppeainete õpetajatega ja kantakse e-kooli kontrolltööde graafikusse. Selliste tööde täitmine on kõigile õpilastele kohustuslik (v.a kui on teisiti määratud IÕK või individuaalprogrammi alusel õppivale õpilasele).

(4) Muusikaainete arvestuste ajad lepatakse kokku osakondade koosolekul ning need sisalduvad osakondade tööplaanides. Eksamiplaani kinnitab direktor käskkirjaga.

(5) Kui kontrolltöö, arvestus, arvestuslik töö, praktiline tegevus või selle tulemus on jäänud hindamata (märgitud tähisega ("T" - tegemata), sooritab õpilane töö õpetajaga kokkulepitud ajal 3 (kolme) nädala jooksul, kuid mitte pärast perioodihinde väljapanemise tähtaega. Haiguse või mõjuva põhjuse tõttu sooritamata jäänud töö sooritab õpilane õpetajaga kokkulepitud ajal, kuid hiljemalt 3 (kolme) nädala jooksul pärast õppetööle naasmist. Eriala, kammeransambli, üldklaveri, saateklassi, hääleseade jm individuaaltundide ainetes sooritamata jäänud õppekavas kohustuslikud arvestuste ja esinemiste järelsoorituste tähtjad lepatakse kokku õpilase ja vastava üksuse osakonnajuhataja vahel. Kui õpilane ei kasuta võimalust järele vastata, loetakse sooritamata kontrolltöö, arvestuse, arvestusliku töö, praktilise tegevuse või selle tulemus vastavaks hindele „1“.

(6) Kui ulatuslikumat suulist vastust (esitust), kontrolltööd, praktilist tööd või selle tulemust on hinnatud hindegaga „2“ või „1“, antakse õpilasele võimalus järele vastamiseks või järeltöö sooritamiseks aineõpetajaga kokkuleppel 3 nädala jooksul alates hinde väljapanemisest, kuid mitte pärast perioodihinde väljapanemise tähtaega (erandiks tähtaeg perioodi pikenduse võimaldamise korral).

(7) Järelevastamise võimalust taseme- ja katsetööde (v.a solfedžos) ning põhikooli lõpueksamiteks ettevalmistavate kooli katseksamite (proovieksam) puhul ei ole.

(8) Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine õpilase poolt, võib vastavalt suulist vastust (esitust), kirjalikku või praktilist tööd, praktilist tegevust või selle tulemust hinnata hindegaga „1“ järelevastamise võimaluseta.

(9) Aineõpetaja võib lubada hindega „rahuldav” või „hea” hinnatud suulist vastust (esitust), kontrolltööd, praktilist tööd või selle tulemust uuesti vastata või sooritada kordustöö üks kord kahe nädala jooksul alates hinde väljapanemisest. Antud punkt ei kehti erialas ja üldklaveris ning kõikide muusikaainete eksamitel.

§ 33. Kujundav hindamine

(1) Kujundava hindamisena mõistetakse õppe kestel toimuvat hindamist. Kujundava hindamisese käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämistele kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasisele õppimisele ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed. Kujundav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasiside kirjeldab õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut.

(2) Õppetunni või muu õppetegevuse vältel saab õpilane õpetajalt, kaaslastelt või enesehinnangu abil enamasti suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste (sealhulgas üldpädevuste, õppe- ja kasvatusesmärkide ja läbivate teemade), ent ka käitumise, hoiakute ning väärtushinnangute kohta. Kogu õppepäeva vältel annavad õpetajad õpilasele tagasisidet, et toetada õpilase käitumise, hoiakute ja väärtushinnangute kujunemist. Koolipere reageerib juhtumitele, mis on vastuolus üldtunnustatud väärtuste ning heade tavadega.

(3) Kujundavat hindamist teostatakse TMKK-s:

- 1) õppetundides;
- 2) kodutööde tööpanuse hindamisel;
- 3) arenguvestlustel;
- 4) kontsertidel esinemisjärgselt;
- 5) õpilaste ning õpetajate omavahelises suhtlemises;
- 6) käitumise tagasisidena õppetundides ja tunnivälisel ajal kooli esindades.

(4) Õpilane kaasatakse enese ja kaaslaste hindamisse, et arendada tema oskust eesmärgi seada ning oma õppimist ja käitumist analüüsida ning tõsta õpimotivatsiooni.

(5) Arenguvestluse viib vähemalt kord õppeaasta jooksul läbi klassijuhataja. Arenguvestlus võimaldab anda tagasisidet õppekava üldpädevuste, õppe- ja kasvatusesmärkide, läbivate teemade eesmärkide, ainevaldkondlike eesmärkide ja ainealaste õpitulemuste kohta. Analüüsitakse õpilase erialalist arengut, perspektiive ja toimetulekut tulenevalt õpilase individuaalsest eripärasest. Arenguvestlusel seatakse uued eesmärgid õppimisele. Arenguvestluse oluline osa on õpilase enesehindamine.

Arenguvestlusel osalevad õpilane, klassijuhataja, erialaõpetaja, vajadusel tugispetsialist ja juhtkond ning alaealise õpilase puhul lapsevanem. Lapsevanema kaasamisel võib vajadusel kasutada videokõnet.

§ 34. Kokkuvõttev hindamine

(1) Kokkuvõttev hindamine on hinnete koondamine perioodihinneteks (veerandi- või poolaastahinneteks) ning nende koondamine aastahinneteks.

(2) Perioodihinde panemisel arvestab aineõpetaja erinevate hinnete tähtsust ja kaalu. Tööde sisu peab hõlmama perioodi jooksul olulise omandatavast. Aineõpetaja võib kokkuvõtva hinde kujundamisel hinnata ka õpilase tööpanust, olles hindamispõhimõtteid õppeperioodi algul tutvustanud.

(3) Erialas, kammeransambelis, saateklassis, üldklaveris ja muusikalistes kollektiivides (koorid ja orkestrid) on veerandihinde aluseks kujundav hindamine.

(4) Perioodihinnete väljapaneku tähtjad määratakse iga õppeaasta alguses ning avaldatakse kooli kodulehel ja infostendidel.

(5) Kui õpilane on puudunud rohkem kui 45% antud õppeaine tundidest, võib aineõpetaja koostada kokkuvõtva hinde saamiseks kogu vaadeldava perioodi jooksul läbi võetud materjali hõlmava arvestustöö. Antud punkt ei kehti erialas, üldklaveris, ansambelis ja muusikalistes kollektiivides.

(6) Kui põhikooli õpilane jäetakse täiendavale õppetööle, pannakse õppeaine aastahinne (e-kooli päevikus selgitav kommentaar) välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades täiendava õppetöö tulemusi.

(7) Kui õpilane on mõjuvatel põhjustel puudunud vahetult enne perioodihinde välja panemist, on tal võimalus kirjaliku taotluse alusel saada vastamisteks perioodipikendust õppetööst eemaloleku perioodi võrra.

(8) Perioodihinde väljapanemiseks ajapikenduse taotlemisel:

- 1) esitab õpilane avalduse direktori nimele, kus on kirjas õppeperioodi pikendamise taotluse põhjus, õppetööst eemaloleku aeg ja ainete loetelu, milles pikendust soovitakse;
- 2) kinnitab aineõpetaja oma nõusolekut allkirjaga ja kirjutab avaldusele õppetöö sooritamise tähtaja.;
- 3) kinnitab klassijuhataja nõusolekut allkirjaga;
- 4) esitatakse avaldus õppenõustajale enne kokkuvõtlike hinnete väljapanemist.

(9) Kui õppeaine perioodihinne on jäänud välja panemata ja õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata antud õppeaasta jooksul, loetakse õppeperioodi lõpul antud perioodi vältel omandatud teadmised ja oskused vastavaks hindele „1“ .

(10) Õpilasele, kelle perioodihinne on „1“, „2“ või on jäetud hinne välja panemata rakendatakse tugisüsteemi alljärgnevalt valikust:

- 1) aineõpetaja konsultatsioon;
- 2) selles õppeaines koostatud individuaalplaani;
- 3) arutelu, mille viib läbi õppenõustaja ja kus vajadusel osalevad õpilane, aineõpetaja, klassijuhataja, lapsevanem, erialaõpetaja ja sotsiaalpedagoog;
- 4) selles õppeaines koostatud individuaalne õppekava.

(11) Kokkuvõtva hindamisena mõistetakse ka teadmiste ja oskuste tõendamist juhul, kui kool vastavalt PRÕK § 15 lõikele 9 arvestab kooli õppekava välist õppimist või tegevust koolis õpetatava osana.

(12) Täiendava vastuvõtuga (antud õppeaastal 2. – 9. klassi sisse astunud õpilane) klassi kordava põhikooliõpilase puhul otsustab tunnis osalemise vajaduse (oskuste ning eelmise kooli hinnete põhjal) aineõpetaja ja teatab sellest õpilasele. Õpilane teavitab sellest klassijuhatajat ja esitab ainst vabastuse taotluse õppenõustajale. Vabastuse korral märgib aineõpetaja e-kooli veerandi või poolaasta-eelmises koolis saadud hinde lisades sellekohase kommentaari. Kui õpetaja paneb ka aastahindeks eelmises koolis saadud hinde (lisades kommentaari), arvestatakse seda järgmisesse klassi üleviimisel. Täiendava vastuvõtuga kooli tulnud õpilase keeleõppe esimese veerandi hinne võib jääda välja panemata aineõpetaja ettepanekul.

§ 35. Käitumine ja hoolsus

(1) Käitumise ja hoolsuse hindamise eesmärk on:

- 1) suunata õpilast järgima üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täitma kooli kodukorra nõudeid;
- 2) motiveerida õpilast hoolikalt täitma õppeülesandeid.

(2) Põhikoolis hinnatakse õpilase käitumist ja hoolsust poolaasta lõpul. Käitumise ja hoolsuse hinded kajastuvad (e-koolis) ja klassitunnistusel.

(3) Õpilaste hoolsust ja käitumist hindab klassijuhataja koostöös õpetajatega.

(4) Käitumise hindamise aluseks on kooli kodukorra nõuete täitmine ning üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine koolis. Hoolsuse hindamise aluseks on õpilase suhtumine õppeülesannetesse: kohusetundlikkus, töökus ja järjekindlus õppeülesannete täitmisel.

(5) Käitumist ja hoolsust hinnatakse hinnetega „eeskujulik“, „hea“, „rahuldav“ ja „mitterahuldav“:

- 1) Käitumishindega „eeskujulik“ hinnatakse õpilast, kellel üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine on harjumuspärane igas olukorras, kes täidab kooli kodukorra nõudeid pidevalt ja eeskujulikult.
- 2) Käitumishindega „hea“ hinnatakse õpilast, kes järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täidab kooli kodukorra nõudeid.
- 3) Käitumishindega „rahuldav“ hinnatakse õpilast, kes üldiselt järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täidab kooli kodukorra nõudeid, kuid esineb eksimusi, mille tõttu vajab pedagoogide ja lapsevanemate tähelepanu ja suunamist.
- 4) Käitumishindega „mitterahuldav“ hinnatakse õpilast, kellel üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimisel ning kooli kodukorra nõuete täitmisel esineb tõsiseid vajakajäämisi. Õpilase käitumist võib hinnata „mitterahuldavaks“ süstemaatiliselt mõjuva põhjuseta puudumiste või üksiku õigusvastase või ebakõlbelise teo eest.
- 5) Hoolsushindega „eeskujulik“ hinnatakse õpilast, kes suhtub õppimisse ja temale antud ülesannete täitmisel alati kohusetundlikult ning püüdliselt, õpib võimetekohaselt, on hoolas ja iseseisev, ilmutab omaalgatust ja järjekindlust.
- 6) Hoolsushindega „hea“ hinnatakse õpilast, kes suhtub õppimisse ja temale antud ülesannete täitmisel kohusetundlikult, õpib võimetekohaselt ning on hoolas ja iseseisev.
- 7) Hoolsushindega „rahuldav“ hinnatakse õpilast, kes üldiselt täidab oma õppeülesandeid ja muid kohustusi, kuid ei ole piisavalt järjekindel ega õpi oma tegelike võimete ning arengutaseme kohaselt.
- 8) Hoolsushindega „mitterahuldav“ hinnatakse õpilast, kes ei õpi võimetekohaselt, suhtub oma õppeülesannete ja muude kohustuste täitmisel lohakalt ja vastutustundetult, ei täida õppetundides õpetajate nõudmisi ning jätab sageli tegemata kodused õppeülesanded.

§ 36. Hinde vaidlustamine

(1) Õpilasel ja lapsevanemal on õigus hindeid vaidlustada kümne päeva jooksul pärast hinde väljapanemist, esitades aineõpetajale suuliselt või kirjalikult vastava taotluse koos põhjendustega. Aineõpetaja selgitab hindamise põhimõtteid, korda ja kriteeriume ning põhjendab hinde õigsust. Vestluse juures viibib soovitatavalt ka klassijuhataja. Aineõpetaja annab vastuse viie tööpäeva jooksul. Vaidlustada on võimalik kirjaliku töö hinnet, hinnet saab muuta ainult hinde pannud õpetaja.

(2) Aineõpetaja otsusega mittenõustumisel on õpilasel või lapsevanemal õigus esitada kirjalik taotlus vastavale ainekomisjonile. Ainekomisjon kuulab ära õpetaja selgitused ja teeb vajadusel ettepaneku hinde muutmiseks. Ainekomisjon teavitab oma otsusest õpilast või lapsevanemat 5 päeva jooksul.

(3) Ainekomisjoni otsusega mittenõustumisel on õpilasel või lapsevanemal õigus esitada kirjalik taotlus kooli juhtkonnale, selgitades avalduses oma mittenõustumise põhjust. Kooli juhtkond teeb otsuse osapooltele teatavaks 5 päeva jooksul (arvestades aineõpetaja ja ainekomisjoni kirjalikke selgitusi).

(4) Hinde vaidlustamisel peab läbima kõik etapid.

§ 37. Õpilase järgmise klassi üleviimine, täiendavale õppetööle või klassi kordama jätmine

(1) Õpilase järgmise klassi üleviimise, täiendavale õppetööle jätmise, klassi kordama jätmise otsustab õppenõukogu.

(2) Õpilane, kelle veerandihinnete põhjal välja pandud aastahinded ja eriala eksami hinne on vähemalt „rahuldav“, viiakse järgmise klassi üle enne suvist koolivaheaga.

(3) Õppeperioodi jooksul omandamata jäänud õppekavaga nõutavate teadmiste ja oskuste omandamise toetamiseks võib õpilase jätta täiendavale õppetööle, mis viiakse läbi pärast õppeperioodi lõppu. Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetul juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid. Täiendava õppetöö tulemusi kontrollitakse ja hinnatakse. Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne suvist koolivaheaga. 9. klassi õpilaste täiendav õppetöö otsustatakse enne üldainete lõpueksameid.

(4) Põhikooliklassides võib õppenõukogu põhjendatud otsusega erandjuhul jätta õpilase klassi kordama, kui õpilasel on kolmes või enamas õppeaines pandud välja aastahinne „puudulik“ või „nõrk“, täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme. Õppenõukogu kaasab otsuse tegemisel õpilase või lapsevanema ning kuulab ära tema arvamuse. Õppenõukogu otsuses peavad olema välja toodud kaalutlused, mille põhjal peetakse otstarbekaks jätta õpilane klassi kordama.

(5) Põhikooliklassides jäetakse õpilane täiendavale õppetööle õppeainetes, milles tulenevalt veerandi- ja poolaastahinnetest tuleks välja panna aastahinne «puudulik» või «nõrk» või samaväärne sõnaline hinnang.

(6) Õpilasele, kes ei sooritanud üleminekuksamit vähemalt hindele „rahuldav“, määratakse eksami sooritamiseks uus tähtaeg, kuid mitte hilisem kui antud aasta 30. august.

(7) Õpilane, kes jäeti täiendavale õppetööle, kuid keda ei jäeta klassi kordama, viiakse õppenõukogu otsusega järgmise klassi üle hiljemalt 30.augustiks.

(8) Täiendavale õppetööle jätmise ja aastahinnete välja panemise tähtaegu ei kohaldata õpilase suhtes, kellele on koostatud individuaalne õppekava, kus on ette nähtud erisused järgmise klassi üleviimise ajaks.

§ 38. Põhikooli lõpetamise tingimused

(1) Põhikooli lõpetab õpilane:

- 1) kellel kõikide õppeainete viimased aastahinded on vähemalt „rahuldavad“;

- 2) kes on 9. klassis sooritanud loovtöö;
- 3) kes on sooritanud vähemalt rahuldava tulemusega:
 - eesti keele eksami;
 - matemaatikaeksami;
 - ühe eksami haridus- ja teadusministri määruses toodud loetelust omal valikul;
 - erialaeksami;
 - solfedžo eksami;
 - üldklaveri eksami (ei soorita klaveri- ja klavessiini eriala õpilased).

(2) Põhikooli lõpetanuks võib õpilase või tema seadusliku esindaja kirjaliku avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele:

- 1) kellel on üks nõrk või puudulik eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne;
- 2) kellel on kahes õppeaines kummaski üks nõrk või puudulik eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne.

(3) Haridusliku erivajadusega õpilasele, kellel käesolevas määruses sätestatud tingimustel kooli õppekavaga või nõustamiskomisjoni soovitusel individuaalse õppekavaga on vähendatud või asendatud käesolevas määruses sätestatud taotletavaid õpitulemusi, on lõpetamise aluseks kooli või individuaalses õppekavas määratud õpitulemuste saavutus. Haridusliku erivajadusega õpilasel on õigus sooritada põhikooli lõpueksamid eritingimustel vastavalt „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse” § 30 lõike 2 alusel haridus- ja teadusministri määrusega kehtestatud lõpueksamite korraldamise tingimustele ja korrale.

10 jagu: Aineõpetaja töökava koostamise põhimõtted

§ 39. Aineõpetaja töökava koostamise põhimõtted

(1) Lähtuvalt ainekavast koostab õpetaja igaks õppeaastaks oma töökava. Õpetaja töökava on koostatud tööks kindlas klassikollektiivis.

(2) Töökava vorm peab sobima nii õppeaine spetsiifika kui ka konkreetse õpetaja ning tema töömeetoditega. Töökava seab raamid, kuid ei tohi liigselt piirata õpetaja loovust. Töökava on otstarbekas teha tabeli kujul selle ülevaatlikkuse tõttu. Õpetaja võib vastavalt ainespetsiifikale oma töökava täiendada lisaalajaotustega.

(3) Töökava alusel kavandab õpetaja iga konkreetse õppetunni, kus arvestab ka õpilaste individuaalset võimekust. Konkreetse õppetunni kava koostamise vormi valib õpetaja ise.

(4) Õpetaja vastutab töökavas ettenähtud terviku õpetamise eest. Töökava on töö üldise planeerimise aluseks, kuid õpetajal on, arvestades konkreetset situatsiooni, lubatud erandina kalduda töökavas planeeritust 10 kalendaarse õppepäeva ulatuses kõrvale. Suuremate kõrvalekallete puhul tuleb töö ümber planeerida.

(5) Tööprotsessis võib õpetaja paindlikult muuta planeeritud lähtudes õpilaste vajadustest, huvidest, uutest ideedest, aktuaalsetest sündmustest jne.

(6) Aineõpetaja töökavas sisaldab:

- Õppeaine nimetust
- Aineõpetaja nime
- Klassi
- Õppeaastat
- Perioodi (kuu, õppenädal) põhi- ja alateemade käsitlemiseks
- Õppesisu (põhi- ja alateemade esitamine)
- Oodatavaid õpitulemusi
- Teadmiste ja oskuste hindamise vormi
- Ainetevahelise lõimumise käsitlust
- Õppekirjanduse loetelu
- Õppevahendite loetelu